

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2009

ΘΕΜΑ : ΙΣΤΟΡΙΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : 9. 06.2009

ΤΑΞΗ : Β΄

ΧΡΟΝΟΣ : 2 ΩΡΕΣ

ΣΕΛΙΔΕΣ : 7

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ : ..... ΤΜΗΜΑ : ..... ΑΡ. : .....

ΤΟ ΓΡΑΠΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΤΑ (7) ΣΕΛΙΔΕΣ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: Να απαντήσετε **ΚΑΙ** στα δύο (2) θέματα: Κάθε θέμα βαθμολογείται με δυο (2) μονάδες

Θέμα 1^ο Να διαλέξετε από τη στήλη Β τον αριθμό που αντιστοιχεί στη στήλη Α και να τον σημειώσετε στις γραμμές που βρίσκονται δίπλα από τη στήλη Α. (Μον. 2)
Προσοχή: Στη στήλη Β΄ περισεύει ένα σημείο.

ΣΤΗΛΗ Α

- α) Λέων Γ΄ Ίσαυρος .....
- β) Ιουστινιανός Β΄ .....
- γ) Αλέξιος Α΄ .....
- δ) Ανθέμιος - Ισίδωρος .....

ΣΤΗΛΗ Β

- 1. Χρυσόβουλο
- 2. Αγία Σοφία
- 3. Εικονομαχία
- 4. Μετοικεσία Κυπρίων
- 5. Αναστήλωση Εικόνων

Θέμα 2^ο Να γράψετε **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στην κάθε πρόταση. (Μον. 2)

- 1. Εγίρα ονομάζουμε τη μετανάστευση του Μωάμεθ από τη Μέκκα στη Μεδίνα. ....
- 2. Οι εκστρατείες του Ηράκλειου είχαν έντονο πολιτικό χαρακτήρα. ....
- 3. Κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας η τάξη των αστών ήταν η άρχουσα τάξη της Κύπρου. ....
- 4. Οι Δήμοι ήταν αθλητικά σωματεία με πολιτική ισχύ. ....

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Από τα (3) θέματα να απαντήσετε **ΜΟΝΟ** στα δύο (2)
Κάθε θέμα βαθμολογείται με τρεις (3) μονάδες.

Θέμα 1^ο

1. Να εξηγήσετε τους όρους: (Μον. 3)

α) Πανδέκτης:

.....
.....
.....

β) Αναγέννηση:

.....
.....
.....

γ) Στάση του Νίκα:

.....
.....
.....

Θέμα 2^ο

α) Να γράψετε τρεις λόγους που ώθησαν τον Κωνσταντίνο Α΄ να μεταφέρει την πρωτεύουσα του ρωμαϊκού κράτους από τη Ρώμη στην Κωνσταντινούπολη. (Μον. 1,5)

.....
.....
.....
.....
.....

β) Ποια θρησκευτική πολιτική ακολούθησε ο Κωνσταντίνος Α΄; (Μον. 1,5)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Θέμα 3^ο

α) Να αναφέρετε τρία αίτια που οδήγησαν στην Εικονομαχία. (Μον. 1,5)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

β) Να γράψετε τρεις συνέπειες της Εικονομαχίας. (Μον. 1,5)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Από τα τρία θέματα να απαντήσετε **ΜΟΝΟ** στα δύο (2).
Κάθε θέμα βαθμολογείται με τρεις (3) μονάδες.

Θέμα 1^ο

«Η προνομιακή στρατηγική θέση και η αντοχή των τειχών της πόλεως είχαν συχνά σώσει το Βυζάντιο, σε συνδυασμό όμως με την ανωτερότητα των Βυζαντινών σε σχέση με τις άλλες

δυνάμεις ως προς τη στρατιωτική τεχνική. Τώρα την τεχνική υπεροχή της είχαν οι Τούρκοι. Ο Μωάμεθ Β΄ είχε συγκεντρώσει έναν τεράστιο οπλισμό και είχε δημιουργήσει, με τη βοήθεια κυρίως δυτικών τεχνικών, ένα ισχυρό πυροβολικό. Στην πολιορκία της Κωνσταντινουπόλεως οι Τούρκοι χρησιμοποίησαν το νέο αυτό όπλο σε αδιανόητη ως τώρα έκταση και σύμφωνα με τα λόγια ενός σύγχρονου Έλληνα «τα κανόνια έκριναν τα πάντα». Τα μικρά κανόνια που χρησιμοποιούσαν οι υπερασπιστές ήταν αδύνατο να συγκριθούν με τα μεγάλα τούρκικα πυροβόλα».

George Ostrogorsky,
Ιστορία του Βυζαντινού Κράτους, τόμ. Β΄,
Μτφ. Ιωάννης Παναγόπουλος, εκδόσεις Στ. Βασιλόπουλου

Την 4^η Απριλίου της ίδιας χρονιάς ήλθε ο σουλτάνος και παρουσιάστηκε μπροστά στην Πόλη και άρχισε να πολιορκεί την Πόλη μ' όλους τους τρόπους και μ' όλα τα μέσα και από τη στεριά και από τη θάλασσα, αφού περικύκλωσε και τα 18 μίλια {του Θεοδοσιανού Τείχους}. Οι πολιορκητές παρέταξαν 400 μικρά και μεγάλα πλοία στη θάλασσα και 200 χιλιάδες άντρες στη στεριά. Η Πόλη, αν και τόσο μεγάλη σε έκταση, είχε να αντιπαρατάξει 4.773 άντρες χωρίς τους ξένους. Μόλις 200 άντρες πάνω-κάτω {...}.

Οι Σέρβοι, ενώ μπορούσαν να στείλουν {...} χρήματα και ανθρώπους, έστειλαν μήπως έναν οβολό; Ναι, αλήθεια, έστειλαν πολλά χρήματα και ανθρώπους, αλλά στο σουλτάνο που πολιορκούσε την Πόλη και τους επαίνεσαν οι Τούρκοι {...} λέγοντας: «Να, ακόμη και οι Σέρβοι είναι εναντίον».

Γ. Φραντζής, Χρονικόν, έκδ. R. Maisano (=CFHB, 29), Ρώμη 1990, σελ 132, 140

Με βάση τα πιο πάνω παραθέματα, να αναφέρετε και να εξηγήσετε την υπεροχή των Τουρκικών δυνάμεων έναντι των Βυζαντινών. (Μον.3)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Θέμα 2^ο

«Ο Λέων ο Φιλόσοφος, καθώς σχόλαζε, εξαιτίας της καθαίρεσής του {από το αξίωμα του μητροπολίτη Θεσσαλονίκης}, διεύθυνε τη σχολή της Μαγναύρας. Ο μαθητής του, Θεόδωρος, ήταν επικεφαλής του τμήματος της γεωμετρίας, ο Θεοδήγιος της αστρονομίας, και ο Κομηγιάς της γραμματικής, που διδάσκει πώς μιλιούνται σωστά τα ελληνικά. Ο Βάρδας

τους έδινε γενναιόδωρες χορηγίες, για να καλύπτουν τις ανάγκες τους και, επειδή αγαπούσε τη γνώση, τους επισκεπτόταν συχνά, ενθαρρύνοντας τις κλίσεις των φοιτητών τους: μέσα σε λίγα χρόνια έδωσε φτερά στην επιστήμη, που σημείωσε αλματώδη πρόοδο.»

Συνεχιστές Θεοφάνη, 4^ο βιβλίο.

Μελετώντας το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφέρετε ποια ήταν η εσωτερική οργάνωση της σχολής της Μαγναύρας και με ποιους τρόπους ο Καίσαρ Βάρδας συνέβαλε στην πρόοδο των επιστημών. (Μον. 3)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Θέμα 3^ο

Ο Πάπας κηρύσσει τη σταυροφορία: «Γενναιότατοι στρατιώτες... Μην αφήνετε να σας κρατήσει στην πατρίδα ούτε η ιδιοκτησία ούτε η οικογενειακή φροντίδα. Γιατί αυτή η χώρα, που περιβάλλεται από όλες τις μεριές από θάλασσα και οροσειρές, είναι υπερπλήρης από σας. Δεν της περισσεύουν τα πλούτη. Μόλις και μετά βίας μπορεί να θρέψει αυτούς που την καλλιεργούν. Γι' αυτό αλληλοτρώγεστε και σπαράξεστε μεταξύ σας. Πάψτε πια τις εχθρότητες, ας σταματήσουν οι διαφωνίες και ας πάρουν τέλος οι πόλεμοι μεταξύ σας· αφήστε κάθε μίσος και διχογνωμία να κοιμηθούν. Πάρτε το δρόμο για τους Αγίους Τόπους, ελευθερώστε αυτή τη γη από το γένος του διαβόλου και υποτάξτε την σε σας. Η βασιλική πόλη Ιερουσαλήμ...είναι τώρα αιχμάλωτη από τους εχθρούς της και έχει υποφέρει τόσο...ώστε να έχει καταργηθεί η λατρεία...Γι' αυτό το λόγο αναλάβετε αυτό το ταξίδι για την άφεση των αμαρτιών σας και εξασφαλίστε την αθάνατη δόξα του Βασιλείου των Ουρανών».

α) Τι ήταν οι σταυροφορίες και ποιος ο σκοπός τους;

(Μον. 1)

.....

.....

.....

.....

β) Με βάση το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στα γεγονότα της πρώτης σταυροφορίας και στα αποτελέσματά της. (Μον. 2)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Από τα τρία (3) θέματα να απαντήσετε ΜΟΝΟ στα δύο (2)
Κάθε θέμα βαθμολογείται με δύο (2) μονάδες.

Θέμα 1^ο

Τι προέβλεπε το καθεστώς συγκυριαρχίας που επιβλήθηκε μεταξύ Βυζαντινών και Αράβων στην Κύπρο; (Μον.1)

.....

.....

.....

.....

β) Να αναφέρετε τέσσερις (4) συνέπειες των αραβικών επιδρομών στην Κύπρο. (Μον. 1)

.....

.....

.....

.....

Θέμα 2^ο

«Το λείψανο του Αποστόλου Βαρνάβα βρέθηκε στην Κύπρο κάτω από δένδρο που λέγεται χαρουπιά. Πάνω στο στήθος του συνέβαινε να είναι το θεϊκό και ιερό Ευαγγέλιο του

Ευαγγελιστή Ματθαίου, που γράφτηκε από τα ίδια τα χέρια του Βαρνάβα. Από αυτή λοιπόν την αιτία επικράτησε και οι Κύπριοι να έχουν αυτοκέφαλη τη μητρόπολή τους και να μην είναι υποτελείς στην Αντιόχεια (...).»

Κάλλιστος, βιβλίο 16^ο, κεφ. 37

«Ο βασιλεύς ετίμησεν αυτόν και τους διαδόχους του, να φέρωσι μανδύαν ερυθρόν, βασιλικόν ένδυμα εν ταις εκκλησιαστικαίς τελεταίς, σκήπτρον αντί ράβδου ποιμαντικής, και να υπογράφωνται εφ' όσον εις τον Αρχιεπισκοπικόν θρόνον ευρίσκονται μετά κυνναβάρεως, ήτοι διά γραμμάτων ερυθρών».

Αρχιμανδρίτου Κυπριανού, Χρονολογική Ιστορία της Νήσου Κύπρου, σ. 49 εκδ. β', 1902

Να μελετήσετε προσεκτικά το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε ποια προνόμια παραχώρησε ο αυτοκράτορας Ζήνωνας στον Αρχιεπίσκοπο Κύπρου και γιατί. Ποια υπήρξε η σημασία τους για την Κυπριακή Εκκλησία; (Μον.2)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Θέμα 3^ο

Ποιοι υπήρξαν οι σημαντικότεροι παράγοντες ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας κατά τη διάρκεια των πρωτοβυζαντικών χρόνων; (Μον.2)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Η Διευθύντρια

.....
Δήμητρα Θεοφανίδου

Οι Εισηγητές:

Χαρίκλεια Παμπόρη
Αντώνης Πηλαβάκης
Φωτούλα Χατζηαριστείδου
Νίκη Παύλου